

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

Posted on 2026-04-30

Przy sporządzaniu wniosku o ukaranie w sprawach o wykroczenia stosować należy wszelkie środki mające na celu minimalizację ryzyk związanych z nieprawidłowym przetwarzaniem danych osobowych. Choć zasada ekonomiki procesowej ma na celu usprawnienie i przyspieszenie procedowania spraw, nie może stanowić podstawy do nieograniczonego ujawniania danych osobowych uczestników postępowania.

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

Jedna ze straży miejskich zakończyła czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie w postępowaniu zwyczajnym skierowaniem do sądu wniosku o ukaranie. Wniosek dotyczył pięciu osób obwinionych w podobnych okolicznościach sprawy (działanie w grupie w tym samym miejscu i czasie) i zawierał (stosownie do art. 57 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia) następujące dane osobowe:

·imię,

·nazwisko,

·imiona rodziców,

·nazwisko panięskie matki,

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

- datę urodzenia,
- numer PESEL,
- adres zamieszkania,
- opis popełnionych czynów i ich kwalifikację prawną (zarzuty),
- imiona i nazwiska świadków zdarzenia.

Wyrok i dane innych osób

Po kilku miesiącach jedna z osób obwinionych, przeciwko której skierowano wniosek o ukaranie, otrzymała z sądu rejonowego wyrok nakazowy wraz z wnioskiem o ukaranie w postępowaniu zwyczajnym. Skoro w jej przypadku do wyroku dołączony został wniosek o ukaranie zawierający dane osobowe pozostałych obwinionych, to powzięła przypuszczenie, że również te osoby otrzymały wyroki nakazowe wraz z wnioskiem o ukaranie, w którym zostały ujawnione wskazane wyżej dane osobowe.

Zwróciła się więc do straży miejskiej i do sądu rejonowego z wnioskami o wyjaśnienie sprawy. W jej opinii doszło bowiem do bezprawnego ujawnienia danych osobowych.

Opinie straży miejskiej i sądu

Straż miejska uznała, że nie jest właściwym adresatem w tej sprawie, gdyż to nie ona odpowiada za przekazanie kopii wniosku o ukaranie zawierającej dane osobowe współsprawców wykroczenia (kierując wniosek o ukaranie do sądu, nie przesyła jego kopii do obwinionych). Tłumaczyła, że wniosek o ukaranie jest pismem procesowym skierowanym do sądu, w którym określonej osobie/osobom przedstawiony jest zarzut/y popełnienia określonego wykroczenia (wykroczeń). Jednocześnie stanowi on żądanie rozpoznania sprawy

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

i ukarania tej osoby/osób.

Jednocześnie zaznaczyła, że art. 57 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia nie precyzuje sposobu formułowania wniosku o ukaranie wobec kilku sprawców tożsamego wykroczenia, tj. tego, czy każdorazowo wniosek powinien zostać sporządzony wobec każdej z osób indywidualnie, czy może zawierać wskazanie kilku osób łącznie.

Mając na względzie art. 57 § 2 pkt 1 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia – jeśli okoliczności sprawy dotyczyły osób sobie postronnych, to można uznać, że wobec każdej z osób mógłby zostać skierowany odrębny wniosek o ukaranie, lecz praktyka procesowa wskazuje na możliwość łączenia tożsamyh spraw i kierowania jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych.

Z kolei sąd odpowiedział, że skierowanie do ukaranego wyroku nakazowego wraz z wnioskiem o ukaranie jest jego obowiązkiem i że nie może ingerować (tj. anonimizować) w treść otrzymanego od oskarżyciela wniosku o ukaranie.

Jaka powinna być właściwa praktyka?

Po ponownej analizie sprawy (zainicjowanej kolejnym wnioskiem osoby ukaranej przez sąd) straż miejska uznała, że skoro zgodnie z art. 505 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego odpis wyroku nakazowego doręcza się oskarżycielowi i pokrzywdzonemu, a oskarżonemu i jego obrońcy – wraz z odpisem aktu oskarżenia, to rzeczywiście w przypadku sporządzenia wniosku o ukaranie w sposób zbiorowy oskarżony może wejść w posiadanie danych osobowych osób postronnych w sposób nieuprawniony. To zatem przemawiałoby za sporządzaniem wniosku o ukaranie w sposób indywidualny dla każdej z osób, wbrew przyjętym przez lata zasadom wyrażonym w doktrynie policyjno-prawnej i praktyce wymiaru sprawiedliwości.

W tej sytuacji Prezes UODO został poproszony o wskazanie prawidłowej praktyki w opisanym zakresie.

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

Niezależność sądu

W odpowiedzi Prezes UODO wskazał, że zarówno przepisy RODO, jak i normy określone w przepisach krajowych - ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych i ustawie z dnia 14 grudnia 2018 r. o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości - nie mają zastosowania do operacji przetwarzania danych dokonywanych w ramach czynności procesowych w trybie przewidzianym w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia (zob. art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości), w tym dokonywania doręczeń zarządzeń, zawiadomień, orzeczeń, wezwań lub innych pism stronom i uczestnikom procesu.

Najnowsze wpisy

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

**RODO ma nadal
pierwszoplanową rolę – mówi
prof. Arwid Mednis**

📅 2026-05-31

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

Ochrona wizerunku uczniów
w placówkach oświatowych –
dobre praktyki w cyfrowej

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

rzeczywistości

📅 2026-05-31

Podsumowanie miesiąca – maj 2026 r.

📅 2026-05-30

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

10 lat od uchwalenia RODO – świadomość Polek i Polaków wzrasta. Podobnie jak liczba skarg

📅 2026-05-29

Co stanowią przepisy sektorowe?

Zgodnie z art. 57 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia wnioski o ukaranie stanowi podstawę wszczęcia postępowania w sprawach o wykroczenia i jest składany przez uprawniony organ występujący w charakterze oskarżyciela publicznego, a wyjątkowo także przez pokrzywdzonego. Powinien on zawierać:

- dane obwinionego umożliwiające ustalenie jego tożsamości,
 - opis zarzucanego czynu z uwzględnieniem miejsca, czasu, sposobu i okoliczności jego popełnienia,
 - wskazanie dowodów oraz podpis i dane wnioskodawcy,
- a w przypadku oskarżyciela publicznego także:
- kwalifikację prawną czynu,
 - dane dotyczące sytuacji osobistej i majątkowej obwinionego,
 - informacje o pokrzywdzonych,

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

- informacje o wysokości szkody,
- informacje o właściwości sądu oraz ewentualnej uprzedniej karalności.

Do wniosku dołącza się materiały postępowania wyjaśniającego, adresy świadków i pokrzywdzonych oraz odpisy dla obwinionych.

Wyrok nakazowy wydaje się bez przeprowadzenia rozprawy na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia z odpowiednim zastosowaniem przepisów kodeksu postępowania karnego (w szczególności art. 504–506 k.p.k.), a staje się on prawomocny w razie niewniesienia sprzeciwu lub jego cofnięcia. Odpis wyroku nakazowego doręcza się oskarżycielowi, pokrzywdzonemu, prokuratorowi oraz oskarżonemu i jego obrońcy, przy czym oskarżony i jego obrońca otrzymują go wraz z odpisem wniosku o ukaranie, a wszystkim doręcza się również pouczenie o prawie, terminie i sposobie wniesienia sprzeciwu oraz skutkach jego niewniesienia, ze wskazaniem, że pokrzywdzony może wnieść sprzeciw jedynie po złożeniu oświadczenia o działaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

Dane oskarżonego należy chronić

Prezes UODO podkreślił jednak, że wyłączenia określonego w art. 3 pkt 1 ustawy o ochronie danych osobowych przetwarzanych w związku z zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości nie należy interpretować w ten sposób, że dane osobowe oskarżonego nie podlegają żadnej ochronie prawnej. Rozpatrując konkretną sprawę, odwoływać należy się do konstytucyjnie chronionych praw do prywatności oraz autonomii informacyjnej jednostki (art. 47, art. 51 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) oraz prawa do ochrony danych osobowych określonego w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej (art. 8). Pomocniczo przy interpretacji przepisów krajowych należy posiłkować się także zasadami określonymi w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/680 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez

Ekonomika procesowa nie uzasadnia kierowania do sądu jednego wniosku o ukaranie kilku obwinionych

właściwe organy do celów zapobiegania przestępczości, prowadzenia postępowań przygotowawczych, wykrywania i ścigania czynów zabronionych i wykonywania kar, w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchyłająca decyzję ramową Rady 2008/977/WSiSW.

Tym samym przy sporządzaniu wniosku o ukaranie na podstawie art. 57 kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia należy kierować się zasadami wynikającymi z ww. norm prawnych.

Administrator przy sporządzaniu wniosku o ukaranie powinien podjąć wszelkie środki mające na celu minimalizację ryzyk związanych z nieprawidłowym przetwarzaniem danych osobowych. Ujawnienie danych osobowych innych obwinionych powinno nastąpić jedynie w zakresie niezbędnym do prawidłowego przeprowadzenia postępowania. Zatem dostęp do takich danych powinny mieć tylko takie organy, jak oskarżyciel i sąd.

Jakkolwiek zasada ekonomiki procesowej ma na celu usprawnienie i przyspieszenie postępowania, to nie może ona stanowić podstawy do nieograniczonego ujawniania danych osobowych uczestników postępowania, w szczególności poprzez przekazywanie jednemu obwinionemu szerokiego zakresu danych dotyczących innego obwinionego. Działanie takie powinno każdorazowo podlegać ocenie pod kątem niezbędności i proporcjonalności względem celu procesowego, jakim jest prawidłowe rozpoznanie sprawy, z uwzględnieniem obowiązku ochrony danych osobowych oraz prawa do prywatności stron postępowania.